

Vergaderjaar 2025–2026

29 517

Veiligheidsregio's

29 668

Beleidsplan Crisisbeheersing

Nr. 276

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2026

Op 18 mei jl. heb ik in de brief Ontwikkelingen in de brandweertzorg, crisisbeheersing en het meldkamerdomein¹ geïnformeerd over uitfasering van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) per 1 januari 2028, met ruimte voor maatwerk bij hoog risico-locaties.

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Defensie, dat wij een nieuwe civiel-militaire waarschuwingsketen gaan realiseren als belangrijk operationeel onderdeel van zowel de civiele crisisbeheersing als de nationale lucht- en raketverdediging. Onderdeel hiervan is een nieuw innovatief sirenenetwerk dat aansluit bij de eisen van deze tijd, waaronder de mogelijkheid tot landelijke bediening. Het plan hiertoe wordt de komende periode nader uitgewerkt.

Uitfaseren waarschuwings- en alarmeringssysteem

Het primaire alerteringsmiddel bij rampen en crises in Nederland is al enige jaren NL-Alert. NL-Alert kent via de verschillende distributiekkanalen – waaronder reclameborden in het openbaar vervoer en de NL-alert app – al jaren een stabiel bereik van circa 92%. Naast alarmering biedt NL-Alert ook informatie over een crisis, handelingsperspectief en doorverwijzingen naar aanvullende informatiebronnen.

Uw Kamer is in 2024 geïnformeerd dat het huidige WAS wordt uitgefaseerd, met ruimte voor maatwerk bij hoog risico-locaties.² Zoals in eerdere Kamerbrieven is aangegeven is het WAS end-of life. Het WAS is sterk verouderd en kan niet verder worden ontwikkeld. Het kent één geluid en handelingsperspectief en is slechts inzetbaar bij een beperkt aantal type rampen en crises. Hierdoor wordt het op dit moment zelden als waarschuwingsmiddel ingezet. Daar komt bij dat het onderhoud en beheer van dit oude systeem zeer kostbaar is en steeds duurder wordt

¹ Kamerstukken II, 2025/2026, 29 517, nr. 275

² Kamerstukken II, 2023/2024, 29 517, nr. 252

naarmate onderdelen verder verouderen en de kans op storingen toeneemt. Daarnaast beschikt het WAS niet over de functie en functionaliteit van het gewenste luchtalarm bij een militaire dreiging. Zo is het in tegenstelling tot NL-Alert niet landelijk te bedienen, het WAS wordt namelijk uitsluitend decentraal aangestuurd. Bij een lucht- of raketdreiging is snelheid van waarschuwen essentieel; decentrale aansturing introduceert extra schakels die tot onwenselijke vertraging leiden. Behoud van het WAS is ook om die reden geen optie. Tot slot is het huidige WAS niet landelijk dekkend en bedraagt het bereik slechts circa 75%.

Modern aanvullend systeem

Uit onderzoek blijkt dat NL-Alert volstaat als alerteringsmiddel in vreedetijd. Bij een scenario van ernstige hybride en militaire dreigingen, waarbij een statelijke actor zeer zware en geavanceerde middelen kan inzetten om infrastructuur te ontwrichten, is het echter kwetsbaar om enkel over NL-Alert te beschikken.³ Vanwege het ontbreken van een civiel-militaire waarschuwingsketen (van detectie tot en met alertering van de bevolking) bij luchtdreigingen, is in 2025 een verkenning gestart naar wat er nodig is voor de inrichting van een robuuste en redundante civiel-militaire waarschuwingsketen.⁴ Hierbij is in beeld gebracht welke aanvullende mogelijkheden en middelen, naast NL-Alert, geschikt zijn om burgers te kunnen alerteren in dit specifieke scenario. Hieruit is een advies naar voren gekomen om deze civiel-militaire waarschuwingsketen robuust en redundant in te richten. Voor het inrichten van een robuust en redundante waarschuwingsketen is het nodig een tweede alerteringsmiddel naast NL-Alert te hebben. Dit tweede middel dient complementair te zijn aan NL-Alert, en op een andere infrastructuur te draaien. Een nieuw innovatief sirenenetwerk geeft het beste antwoord op de vraag. Dit maakt dat naast alertering via NL-Alert via de telefoon en reclameborden in het openbaar vervoer er ook een aanvullend middel kan worden ingezet om te alerteren.

Vervolg

Met het besluit om een civiel-militaire waarschuwingsketen robuust en redundant in te richten kan het eerdere besluit tot uitfasering van het WAS nader uitgewerkt worden. Met de komst van een nieuw sirenenetwerk is ook een oplossing voorhanden hoe maatwerk bij hoog risico-locaties ingevuld kan worden.

Met een nieuw innovatief sirenenetwerk komt een tweede alerteringsmiddel naast NL-Alert beschikbaar en wordt tegemoetgekomen aan de wensen van uw Kamer. Met deze beslissing zet het kabinet een belangrijke stap richting een weerbaarder Nederland in een onzekere geopolitieke context.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

³ Kamerstukken II, 2025/26, 29 517, nr. 273

⁴ Kamerstukken II, 2025/26, 29 517, nr. 273